1 Ιανουαρίου 2020

Το μεγαλείο του παλιού ελληνικού καλού Κινηματογράφου

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia

Φίνος Φιλμ. Πηγή: http://finosfilm.com/

Πολύχρωμα σκηνικά, φανταχτερά και προκλητικά κοστούμια, πολλά φτερά και πούπουλα, δυνατά φώτα, μουσική, πολλές φορές ωραία τραγουδάκια, σχεδόν πάντα καλοκαιράκι, “να δείξουμε και τα κάλλη μας”, κωμικές καταστάσεις, αισθηματικά παιχνίδια, έξυπνες ατάκες και λαμπεροί πρωταγωνιστές ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά των ταινιών μιούζικαλ στο ελληνικό σινεμά, το οποίο συνεχίζει παραδόξως να συγκινεί ακόμη ένα σημαντικό μέρος του κοινού, μέσα από τη μικρή οθόνη πλέον.

Το μιούζικαλ, ένα είδος απαιτητικό και πολυδάπανο, μας ήρθε από το Χόλιγουντ και από την ακμή του τις δεκαετίες ’30, ’40 και ’50, όταν σημαντικοί σκηνοθέτες, χορογράφοι, χορευτές και τραγουδιστές έφτιαξαν έναν μύθο που δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά τις τεχνικές και ψηφιακές ευκολίες των τελευταίων δεκαετιών. Το ταλέντο, η έμπνευση, η καρδιά, αλλά και η παιδεία πάνω στο χορό δεν βγαίνουν από τα μηχανήματα, ούτε από τους υπολογιστές. Δύο από τους κορυφαίους του

είδους, που συνδύαζαν όλα τα παραπάνω ήταν και οι Φρεντ Αστέρ και Τζιν Κέλι. Ο πρώτος χαρακτηρίστηκε από τον Μπαρίσνικοφ και τον Μπαλανσίν ως “ο κορυφαίος χορευτής του 20ου αιώνα”, ενώ ο δεύτερος αποτελεί συνώνυμο του μοντέρνου χορού. Και οι δύο τους σκηνοθέτησαν, έπαιξαν, χόρεψαν και τραγούδησαν σε πολλές κλασικές δημιουργίες, που θα μείνουν για πάντα αξεπέραστες. Φυσικά υπήρξαν και πολλοί άλλοι ηθοποιοί, με ιδιαίτερες ικανότητες στο χορό και το τραγούδι που διέπρεψαν στο μιούζικαλ. Τζίντζερ Ρότζερς, Τζούντι Γκάρλαντ, Μπινγκ Κρόσμπι, Ελάιζα Μινέλι ένα μόνο ελάχιστο δείγμα.

Τα πρώτα χορευτικά βήματα

Στην Ελλάδα δεν έχουμε ιδιαίτερη παράδοση στο χορό, στη χορευτική παιδεία. Μπορεί να έχουμε τους δικούς μας υπέροχους παραδοσιακούς και λαϊκούς χορούς, αλλά στον κλασικό ή μοντέρνο χορό μάλλον ήμαστε ακόμη και σήμερα σε αχαρτογράφητα νερά. Φυσικά τη δεκαετία του ’60 τα πράγματα ήταν ακόμη χειρότερα, καθώς περισσότερο εμπειρικά ή στο κεφάλι του κασίδη είχαν αρχίσει μεταπολεμικά να γίνονται τα πρώτα χορευτικά βήματα. Παρόλα αυτά ειδικά στη δεκαετία του ’60, όταν αφενός το κοινό ήθελε να ξεσκάσει και είχε ανάγκη από ευχάριστες ανέμελες ιστορίες και στο σινεμά και αφετέρου έπρεπε να δοθεί το σύνθημα ότι η Ελλάδα αλλάζει σελίδα και μπαίνει σε μια νέα πορεία, είχαμε αρκετά κινηματογραφικά μιούζικαλ.

Ο Δαλιανίδης, ο Φίνος και η ανεμελιά

Ο Γιάννης Δαλιανίδης, ο οποίος πέθανε πριν δέκα χρόνια, θεωρείται ο άνθρωπος που έφερε το μιούζικαλ στο ελληνικό σινεμά, έκανε τεράστιες επιτυχίες και μπόρεσε να το περάσει στο ευρύ κοινό, παρότι και άλλοι σκηνοθέτες είχαν καταπιαστεί με το είδος αυτό. Ο Δαλιανίδης, που υπήρξε εκτός από σκηνοθέτης και σεναριογράφος και χορευτής και ηθοποιός, χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία ομολογουμένως στην υποκριτική και το χορό, κατάφερε να πιάσει το σφυγμό τού Έλληνα της εποχής, που ήθελε να ξεφύγει από το βαλκανικό περιβάλλον. Συμπαραστάτη είχε τον Φίνο που αρεσκόταν σε ανώδυνες κωμωδίες, οι οποίες έφερναν κάποιες τεχνικές καινοτομίες. Αν οι ταινίες του είδους πέρναγαν από μία αυστηρή κριτική το πιθανότερο οι περισσότερες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν επιεικώς αδιάφορες. Κι όμως είχαν επιτυχία και συνεχίζουν ακόμη να βλέπονται από ένα μεγάλο μέρος του κοινού ευχάριστα. Ίσως όμως αυτό να οφείλεται κατά κύριο λόγο και στη θύμηση μιας ανέμελης Ελλάδας και μιας εικόνας της που

μπορεί να μην ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα για το πλήθος των Ελλήνων, αλλά σίγουρα μια γοητευτική εποχή, που έχει περάσει ανεπιστρεπτί.

Ο Ντίνος και οι άλλοι

Βασικοί πρωταγωνιστές των μιούζικαλ ήταν ο Ντίνος Ηλιόπουλος, ίσως ο μοναδικός Έλληνας ηθοποιός της εποχής με γνώσεις χορού και εξαιρετική κίνηση, η Μάρθα Καραγιάννη, η Ζωή Λάσκαρη, η Ρένα Βλαχοπούλου, ο Κώστας Βουτσάς, που παρότι ανεπίδεκτος μαθήσεως ήταν πολύ ζωντανός, χαριτωμένος και απολαυστικός με τις ατσούμπαλες φιγούρες του. Ακόμη η νεαρά Χλόη Λιάσκου, ο Γιάννης Βογιατζής, που είχε και φωνάρα, η Μαίρη Χρονοπούλου, η Μαρία Ιωαννίδου, η εξωτικής ομορφιάς Ελένη Προκοπίου, ο Ανδρέας Ντούζος, και φυσικά η "εθνική σταρ" Αλίκη Βουγιουκλάκη, αλλά και πάρα πολλοί άλλοι ηθοποιοί.

Τις μεγαλύτερες μουσικές επιτυχίες και τραγούδια τα είχε γράψει ο Μίμης Πλέσσας, αν και κάποιοι άλλοι αξιόλογοι συνθέτες είχαν καταπιαστεί με το είδος. Άλλωστε είχαμε κι ένα ενδιάμεσο είδος, που δεν ήταν ακριβώς μιούζικαλ, καθώς έφερνε περισσότερο προς κωμωδία ή αισθηματική κομεντί που είχε όμως αρκετό χορό και τραγούδια. Ταινίες όπως "Το Κοροϊδάκι της Δεσποινίδος", "Χτυποκάρδια στο Θρανίο" ή ακόμη και "Η Κόρη μου η Σοσιαλίστρια".

Ο Φλερύ και ο Καστρινός

Άλλωστε σε αυτό το ενδιάμεσο είδος είχαμε και τους χορευτές -κατά κύριο λόγο χορευτικά ζευγάρια- που πλαισίωναν τις ταινίες ανεξαρτήτου είδους -κυρίως εμφανιζόμενοι σε κοσμικά κέντρα. Όπως ο Μανώλης Καστρινός, με μόνιμη παρτενέρ την κούκλα Χρυσούλα Ζώκα, γυναίκα του Γιώργου Φούντα, και τον Γιάννη Φλερύ, με παρτενέρ την Λίντα Άλμα, γυναίκα του Μάνου Κατράκη. Ο Γιάννης Φλερύ χορογράφησε πάνω από 40 ταινίες, κάποιες του Δαλιανίδη, ενώ

σημαντικό ρόλο έπαιξαν στο μιούζικαλ τόσο ο Φώτης Μεταξόπουλος, που ακόμη είναι ακμαίος, με δεκάδες εμφανίσεις, έχοντας δίπλα του κυρίως την Νάντια Φοντάνα, αλλά και ο Βαγγέλης Σειληνός, που έπαιξε, χορογράφησε, σκηνοθέτησε πολλά μιούζικαλ τόσο στο θέατρο όσο και στο σινεμά. Και οι δυο εμφανίζονται νεότατοι στην εξαιρετική ταινία “Η Καφετζού” του 1956, ως μέλη του μπαλέτου στο καμπαρέ που δουλεύει ο Αυλωνίτης.

“Χαρούμενο Ξύπνημα”

Μπορεί το μιούζικαλ στην Ελλάδα να άκμασε τη δεκαετία του ’60, αλλά η πρώτη ταινία του είδους γυρίστηκε το 1954 από τον Ντίνο Δημόπουλο και σε παραγωγή της Φίνος Φιλμ. Ήταν το ιδιαιτέρως χαριτωμένο “Χαρούμενο Ξύπνημα”, σε σενάριο των Ασημάκη Γιαλαμά, Κώστα Πρετεντέρη και Γιώργου Οικονομίδη, ο οποίος μαζί με τον Ντίνο Ηλιόπουλο και τον Νίκο Ρίζο κρατούν και τους τρεις πρωταγωνιστικούς ρόλους. Έπαιζαν ακόμη η Ρένα Στρατηγού, η Μαργαρίτα Παπαγεωργίου, η Καίτη Μπελίντα και η Γεωργία Βασιλειάδου. Τη μουσική είχαν γράψει ο Λυκούργος Μαρκέας και ο Κώστας Καπνίσης. Αυτό το νέο είδος γοήτεψε τους Έλληνες και αυτό φάνηκε και στα ταμεία, καθώς έκοψε 125.000 εισιτήρια στην πρώτη προβολή.

Η Χρυσή Δεκαετία του ’60

Το 1962, ο Γιάννης Δαλιανίδης ανοίγει το κεφάλαιο ελληνικό μιούζικαλ στο σινεμά με την ταινία “Μερικοί το Προτιμούν Κρύο”, μια τεράστια εμπορική επιτυχία και απ’ τις καλύτερες προσπάθειες της Φίνος Φιλμ, με τον Ντίνο Ηλιόπουλο, τη Ζωή Λάσκαρη, τη Ρένα Βλαχοπούλου, τον Κώστα Βουτσά και τη μουσική του Μίμη Πλέσσα. Μετά από δυο χρόνια γυρίζει το “Κάτι να Καίει” -ακόμη ένας τίτλος που παραπέμπει σε αμερικανικά κλασικά μιούζικαλ- βάζοντας στους παραπάνω πρωταγωνιστές και τη Μάρθα Καραγιάννη, την Έλενα Ναθαναήλ και τον Χρήστο Νέγκα. Βεβαίως και το “φσσσιτ μπόινγκ!”

Ενδιάμεσα, ένα χρόνο πριν ο Γρηγόρης Γρηγορίου γύριζε το ασπρόμαυρο αλλά αρκετά συμπαθές “Αυτό το Κάτι Άλλο”, με την Άννα Φόνσου και τον Γιώργο Πάντζα, έχοντας δίπλα τους επίσης πολύ καλούς Γιώργο Κωνσταντίνου και Λάμπρο Κωνσταντάρα, αλλά και τον Βαγγέλη Σειληνό που υπογράφει τις χορογραφίες.

Το 1965, ο Δαλιανίδης -από τους πλέον εμπορικούς σκηνοθέτες, φτάνοντας να γυρίζει ακόμη και πέντε ταινίες τη χρονιά και για φορολογικούς λόγους να

υπογράφουν τη σκηνοθεσία τυπικά διευθυντές φωτογραφίας...- επιστρέφει με ένα ακόμη μιούζικαλ. Πρόκειται για “Τα Κορίτσια για Φίλημα” με πρωταγωνιστές τους Ζωή Λάσκαρη, Ρένα Βλαχοπούλου, Κώστα Βουτσά, Ανδρέα Ντούζο, αλλά και τη Μάρθα Καραγιάννη, τον Αλέκο Τζανετάκο, τη Χλόη Λιάσκου και τον Γιάννη Βογιατζή. Τεράστια επιτυχία, με μεγαλύτερο γκελ να κάνει το περίφημο “έχω και κότερο, πάμε μια βόλτα;” του Κώστα Βουτσά.

Την ίδια χρονιά θα γυρίσει και το “Ραντεβού στον Αέρα”, στο οποίο μπαίνει και η... Πολεμική Αεροπορία, καθώς οι τρεις ήρωές μας Ανδρέας Ντούζος (ο γόνος πλουσίων), Γιάννης Βογιατζής (ο τραγουδιστής της παρέας) και ο Κώστας Βουτσάς (ο της προσκολλήσεως) υπηρετούν στην Αεροπορία και μπερδεύονται συναισθηματικά με τις Ελένη Προκοπίου, Μάρθα Καραγιάννη και Χλόη Λιάσκου. Κάπου εκεί κολλάει και η Ρένα Βλαχοπούλου. Τον επόμενο χρόνο θα γυρίσει τις “Θαλασσιές τις Χάντρες”, με τη Ζωή Λάσκαρη και τον Φαίδωνα Γεωργίτση, αλλά να εμπλουτίζει την ταινία με ένα πολυπρόσωπο καστ, με Κώστα Βουτσά, Μαίρη Χρονοπούλου, Γιώργο Τσιτσόπουλο, Νίκο Φέρμα, Γιάννη Βογιατζή, Χρήστο Δοξαρά και πολλούς άλλους. Φυσικά κι εδώ η μουσική του Πλέσσα, ενώ εμφανίζεται και η Αλέκα Μαβίλη, που τραγουδάει υπέροχα “Αυτό το αγόρι”. Ο Γεωργίτσης μπαίνει για πρώτη φορά σε μιούζικαλ και τα πάει καλά κατά τον Δαλιανίδη. Ίσως γι’ αυτό θα τον έχει πρωταγωνιστή σε ακόμη δυο ταινίες. Στο “Μια Κυρία στα Μπουζούκια”, με την Μαίρη Χρονοπούλου, τον Κώστα Βουτσά και τη Μάρθα Καραγιάννη, όπου μπλέκονται η μπάλα με τον εφοπλισμό και στο “Γοργόνες και Μάγκες”, όπου για πρώτη φορά το θέμα είναι η τουριστική ανάπτυξη της χώρας. Εδώ για πρώτη φορά δεν παίζει ο Βουτσάς, αλλά τον αναπληρώνει θαυμάσια ο Χρόνης Εξαρχάκος. Στην ταινία ακούγονται οι τεράστιες επιτυχίες “Καμαρούλα μια σταλιά”, “Θα πιω απόψε το φεγγάρι” και “Άνοιξε Πέτρα” από τον Πουλόπουλο και την Μαρινέλλα.

Φωτο:experimentalfilmsociety.com

Η Φθορά και η Προαναγγελία ενός Θανάτου

Με το πέρασμα του χρόνου το ελληνικό εμπορικό σινεμά πιάνει και την κατηφόρα. Όπως σε όλα τα είδη έτσι και το μιούζικαλ αρχίζει να φθίνει. Θα αρχίσει να δοκιμάζει στο είδος και ο Κώστας Καραγιάννης με αποτυχημένα φιλμ όπως “Το Πιο Λαμπρό Αστέρι”, με την Αλίκη Βουγιουκλάκη και τον Παπαμιχαήλ.

Ωστόσο, μία νέα πνοή και οπτική δίνει στο μιούζικαλ ο προερχόμενος από τη Σχολή της Πράγας και συμμαθητής του Μίλος Φόρμαν, Γιώργος Σκαλενάκης. Θα γυρίσει τις “Διπλοπενιές” με την Αλίκη και τον Παπαμιχαήλ, αλλά θα μας προσφέρει και ορισμένα αν μη τι άλλο ενδιαφέροντα πλάνα, όπως και στο τουριστικό μιούζικαλ “Επιχείρηση Απόλλων” με την Έλενα Ναθαναήλ, στα πολύ πάνω της. Η ανανέωση αυτή όμως θα διακοπεί άδοξα.

<span
 data-mce-type=”bookmark” style=”display: inline-block; width: 0px;
 overflow: hidden; line-height: 0;”
 class=”mce_SELRES_start”>

Από κει και πέρα έχουμε την παρακμή του μιούζικαλ, ακολουθώντας το τέλος της χρυσής εποχής του ελληνικού σινεμά, η οποία θα σημαδευτεί από μία σειρά από ανόητες, κάτω του μετρίου και με έντονο το κιτς, ταινίες, στις οποίες πρωταγωνίστησε η Ρένα Βλαχοπούλου, που ήταν φανερό ότι είχε εξαντλήσει τη μανιέρα. Είναι τα φιλμ: “Η Παριζιάνα”, “Μια Τρελή Τρελή Σαραντάρα”, “Η Θεία μου

η Χίπισσα”, “Μια Ελληνίδα στο Χαρέμι”, “Η Ρένα Είναι Οφσάιντ”, “Η Κόμισσα της Κέρκυρας”.

Μια εποχή που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως η προαγγελία ενός θανάτου. Της εγχώριας έμπνευσης μιούζικαλ και της ιδιότυπης απόδοσής του στη μεγάλη οθόνη, αλλά και της λεγόμενης “χρυσής εποχής” του ελληνικού σινεμά.

Πηγή: *Εθνικός Κήρυκας*